

Sygn. akt IV CSK 320/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa Kościoła [...]
w Rzeczypospolitej Polskiej w W.
przeciwko Gminie Bydgoszcz
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 30 grudnia 2014 r., sygn. akt V ACa 393/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W niniejszej sprawie Kościół [...] w RP (K.) zaskarżył rozstrzygnięcie Sądu II instancji skargą kasacyjną, a jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania podniósł występowanie na tle tej sprawy dwóch istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze dotyczy tego, czy K. ma drogę sądową w sprawach ustalenia prawa własności nieruchomości stanowiących nadal własność włączonych do niego parafii ewangelicko-unijnych. W świetle przedstawionego stanu prawnego kwestia ta nie budzi wątpliwości. Po pierwsze, nieruchomości o takim statusie prawnym nie istnieją – nie ma już nieruchomości „stanowiących nadal własność włączonych do K. parafii ewangelicko-unijnych”. Wraz z likwidacją tych parafii przestały być one właścicielami swoich dawnych nieruchomości – odtąd ich właścicielami jest albo K. , albo Skarb Państwa. Co więcej, drogę sądową ustawodawca zastąpił szczególnym postępowaniem regulacyjnym przewidzianym w ustawie z 1994 r., zatem ją wyłączył. Drugie zagadnienie prawne dotyczy tego, czy art. 37 ustawy z 1994 r. o stosunku państwa do K. ma moc wsteczną, tzn. czy znajduje zastosowanie do likwidacji parafii w 1947 r., a więc przed wejściem tego przepisu w życie. Przepis ten stanowi, że w razie zniesienia kościelnej osoby prawnej, jej majątek przechodzi na Kościół jako całość. Kwestia ta również wątpliwości nie budzi. Zgodnie z art. 3 k.c., w związku z konstytucyjnym zakazem *lex retro non agit*, normy prawa cywilnego mogą mieć wsteczne zastosowanie, gdy wyraźnie wynika to z ustawy. W ustawie z 1994 r. ani w innym akcie prawnym nie nadano art. 37 mocy wstecznej. Nie ma on zatem zastosowania do sytuacji, która miała miejsce w 1947 r. Jeżeli zatem wówczas doszło do likwidacji parafii, znajdą zastosowanie szczególne przepisy dla poszczególnych kościołów, z których – z ustawy z 1947 r. – jasno wynika, że prawo własności nieruchomości likwidowanych parafii nabywała ta osoba prawna K., która była w chwili likwidacji w posiadaniu konkretnej

nieruchomości, a jeżeli żadna osoba prawna K. nieruchomości nie posiadała, to nabywał ją SP.

W skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie nie została wykazana żadna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., dlatego Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.